

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

Ι. Π. ΠΥΡΛΑ

Ἐτησία συνδρομὴ δ.αχ. ν. 3, προπληρωτέα ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἔτους.

ΕΤΟΣ 5'. — Ἐρ' Ἀθήναις 1 Ὀκτωβρίου 1884. — ΑΡ. 11.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ νόσος καὶ ἡ φύσις. Περὶ ὕδατος. Μυολογία. Περὶ καταληψίας. Κατάψυξις ἀνθρώπου. Περὶ Βανιλίας. Περὶ Βένου. Ἐπήρσια τῆς Σελήνης ἐπὶ τῆς Γῆς. Κατασκευὴ ὄζου ἀρωματικοῦ. Ἐνέργεια τοῦ Ἥλιου ἐπὶ τῆς βλαστήσεως. Παντοῖα.

Α'. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ μiasμάτων.

Ἡ νόσος καὶ ἡ φύσις.

Ἡ μοχθηρὰ καὶ περιττὴ ὕλη, εὐρισκομένη ἐν τῷ διοργανισμῷ, πολλαπλασιάζεται ταχέως διὰ τῆς γονιμοτάτης δὲ παραγωγῆς αὐτῆς γεννᾷ, ἐπωάζει, ἐκκολάπτει καὶ θνήσκει, ἀνανεουμένη οὕτω πολυπласίως. Ἀλλ' ἕκαστον εἶδος αὐτῆς ἔχει διάφορον

ιδιότητα γονιμότητος. Ἐν εἶδος παράγει ἅπαξ, καὶ ἐν μιᾷ γενεᾷ ἀπολήγει, καὶ ἐξαλείφεται, διαρκούν διαφόρως· τοιοῦτόν ἐστιν ἡ προερχομένη ἐκ τῆς διακοπῆς τῆς ἀδήλου διαπνοῆς, ἐκ μολυσμάτων, κλπ., ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται φλογιστικοὶ νόσοι, καὶ οἱ ῥευματισμοὶ καὶ αἱ νευραλγίαι, καὶ αἱ νευρικαὶ ἐν γενεῇ νόσοι· ἄλλο ἐπωαζόμενον ὑφίσταται μεταμορφώσεις, καὶ πολλαχοῦ ἐμφωλεύει· τοιαύτη ἐστὶν ἡ συφιλιδικὴ ὕλη· ἄλλο ἐμφωλεύει χρόνιως ἐν τοῖς γαγγλίοις καὶ ὁστοῖς, καὶ ἐπωάζεται κατὰ διαφόρους περιστάσεις ὑποδοιούμενον, τοιοῦτόν ἐστιν ἡ χοιραδικὴ ὕλη· ἄλλο ἐξακολουθεῖ ἀναγεννώμενον περιοδικῶς κατὰ διάφορον χρόνον ἐπωάσεως, ἐκκολάψεως, καὶ ὑφιστάμενον καὶ τινὰς μεταμορφώσεις, τοιαύτη ἐστὶν ἰδίως ἡ ἐξ ἐλωδῶν μiasμάτων ὕλη, παρ' ἧς παράγεται ὁ διαλείπων πυρετὸς καὶ οἱ σχετικοὶ τούτῳ μετὰ τῶν διαφόρων τύπων αὐτοῦ. Ἐὰν ἡ ὕλη αὕτη ἀναγεννᾶται καθ' ἐκάστην, ἀποτελεῖται ὁ ἐφ' ἡμέρας πυρετός. Ἐὰν κατὰ δύο ἡμέρας ὁ πυρετός. Ἐὰν κατὰ τρεῖς ὁ πυρετός κλπ. Ἐὰν ὑφίσταται μεταμορφώσεις, μεταβάλλει τύπον ἐν τῷ αὐτῷ νοσοῦντι, καὶ γίνεται ὁ ἐφ' ἡμέρας, ὁτὲ δὲ τριημέριος, τεταρταῖος κλπ. Ἐκ τῶν διαφόρων λοιπὸν εἰδῶν τῆς μοχθηρᾶς καὶ περιττῆς ὕλης παράγονται αἱ διάφοροι νόσοι, καὶ οἱ τύποι τούτων. Τούτου ἕνεκα ἀποκαλοῦμεν τὴν ὕλην ταύτην νοσοποιόν.

Συνεχῶς συμβαίνει ἡ νοσοποιὸς ὕλη νὰ διατηρῇται λανθανόντως ἐν τῷ διοργανισμῷ· διότι δὲν ὑπάρχει ἱκανὸν ποσόν, ὥστε νὰ διεγερθῇ ἡ φύσις πρὸς ἀποβολήν. Ἐὰν ὅμως συνυπάρξῃ ἐν τῷ διοργανισμῷ νέηλυ ἐτεροειδὲς ποσόν νοσοποιῶ ὕλης, ὁμονοῦν τῷ προηγουμένῳ, τότε ἀμφοτέρω συμπράττουσι, καὶ οὕτω παράγεται νόσος διπλῇ ἐκ τῶν δύο τούτων ἐτεροφύλων νοσοποιῶν ὕλων, ἥτις διακρίνεται ὑπὸ τὴν λέξιν συμπεπλεγμένη· τοιαύτη ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ὕλης τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ, καὶ τῆς περιψύξεως. Οὕτω καὶ ὅταν προστεθῇ ἐν τῷ διοργανισμῷ νέον ποσόν νοσοποιῶ ὕλης ὁμοειδὲς τῷ ἐνυπάρχοντι, ἀναφαίνεται νόσος, ἥτις τὸ πρὶν ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας ἔμενε λανθάνουσα· διὰ τοῦτο ἐν γάμῳ αἱ ὁμοιαὶ δυσκρασίαι παράγουσι τέκνα νοσηρά. Ὅθεν ἡ σύζευξις συγγενῶν τοῦ αὐτοῦ αἱμκτος ἀσύμφορος.

Ἐνίοτε ὅμως συμβαίνει τὰ δύο φύλα τῆς ἐτεροειδοῦς νοσοποιῶ ὕλης νὰ ὦσιν ἐχθρὰ πρὸς ἄλληλα· δηλαδὴ νὰ μὴ δύνανται νὰ συνυπάρχωσιν ὁμοῦ· διότι, ὡς ἐρρέθη ἐν προηγουμένοις, τὸ ἐν φύλον τῶν ζωφίων καταστρέφει τὸ ἄλλο, καὶ οὕτως ἡ νόσος παράγεται ἐκ τῆς ἐπικρατησάσης νοσοποιῶ ὕλης. Ἐκ τῆς ιδιότη-

τος ταύτης ἐπενοήθη ἡ ἀντικατάστασις ἀγαθῆς νοσοποιῶ ὕλης κατ' ἄλλης ὁλοθείας. Οὕτω γίνεται ἡ προφύλαξις ἐκ τῆς εὐλογίας διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ τῆς δαμαλίδος, οὕτως ἤδη δοκιμάζεται ἡ προφύλαξις ἐκ τῆς λύσσης διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ τοῦ ἰσθμίου ὄφρων ἢ διὰ τῶν μικροζωδάρων τῆς λύσσης αὐτῆς· ἀλλὰ ἐξημερωμένων, ὡς ὁ Παστέρ ποιεῖ· ἡ κέντρωσις τῶν κωνώπων κατὰ τῆς νοσοποιῶ ὕλης τῶν ῥευματισμῶν καὶ νευραλγιῶν· οὕτως ἐνεργοῦσι πολλαὶ ὕλαι φαρμάκων, αἵτινες καταστρέφουσι τὴν νοσοποιὸν ὕλην, καὶ ἐπιφέρουσι θεραπείαν, ὡς ἐν προηγουμένοις ἐλέχθη.

Ἄλλοτε παράγεται νόσος οὐχὶ ἐκ τῆς διαμονῆς ἐντὸς τοῦ διοργανισμοῦ πλέον τοῦ δέοντος νοσοποιῶ ὕλης, ἀλλὰ μόνον ἐκ τῆς μηχανικῆς ἐπαφῆς ξένης ἐπὶ τινος ἐπιφανείας τοῦ ἐσωτερίου ἢ ἐξωτερικοῦ δέρματος. Ὅταν ξένον σῶμα ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἀτόμων τῆς ζωικῆς ὑπάρξεως, ἡ φύσις σπεύδει πρὸς ἀποκρούσιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς ἀποχὴν πύσης ἀμέσου ἐπαφῆς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀτόμων τῆς ζωικῆς ὑπάρξεως· γίνεται ἀνταγωνισμός, συμφορητὶς αἱμκτος, ἐρεθισμός καὶ ἐκκρίσις ὕλης ὅπως σχηματισθῇ φράγμα μετὰ τῶν αὐτῶν, καὶ ἐμποδισθῇ ἡ ἐπαφή· π.χ. ἐὰν εἰς τὸν γαστροεντερικὸν σωλήνα εἰσέλθῃ πλεονάζουσα τροφή, ἡ καὶ ἄλλη ὕλη δύσπεπτος, καὶ μείνῃ πλέον τοῦ δέοντος ἐν ἐπαφῇ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ, γίνεται ἐρεθισμός, ἡ καὶ φλόγῳσις, κλπ. ἀνελόγως δὲ τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας τῆς ἐπαφῆς, καὶ τοῦ εἶδους τῆς ξένης ὕλης ἐπέρχεται· ἐκκρίσις βλεννώδους ὕλης πρὸς μόνωσιν, καὶ ἀποβολὴν εὐχερεστέραν, οὕτως ἔχουσι καὶ τὰ δηλητήρια. Ἐκ τούτου προσέρχονται διὰ ῥοῖα, στρόφοι, ἔμετοι, κλπ. ὡσαύτως καὶ ἐκ τῆς χρήσεως ὑλῶν τινῶν ἐχθρῶν τῆς ζωικῆς ὑπάρξεως, ἐξ ὧν ἐκ τῆς ἐπαφῆς αὐτῶν μετὰ τῆς ἐσω ἐπιφανείας τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλήνος ἐπιγίνονται ἐρεθισμοί· οὕτως ἐνεργοῦσι τὰ καθαρκτικά, καὶ ἄλλα προκαλοῦντα διὰ ῥοῖας καὶ ἄλλας ἐκκρίσεις. Ὅμοιον γίνεται καὶ ὅταν εἰς τὴν ἐπιφανείαν τῶν βρόγχων εἰσέλθῃ ξένον σῶμα, κοκκορτός κλπ. Ἦ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὅταν ἐν τῇ σαρκὶ εἰσδύσῃ σῶμα στερεὸν ξένον, π.χ. σφαῖρα πυροβόλου, γίνεται ἐρεθισμός, φλόγῳσις, ἐκκρίσις ὕλης, εἰτα ἡ φύσις περιβάλλει τὴν ἐπιφανείαν αὐτοῦ διὰ ψευδομεμβράνης καὶ οὕτω διατηρεῖ αὐτὸ μεμονωμένον ἐκ πύσης ἀμέσου ἐπαφῆς μετὰ τῶν ἀτόμων τῆς ζωικῆς ὑπάρξεως· ταυτοχρόνως οὐ παύει ἀπωθεῖν αὐτὸ πρὸς ἀποβολήν, διόπερ διὰ τοῦ χρόνου ἀφαινεῖται ὑπὸ τὸ δέρμα. Ἀλλὰ καὶ ὅταν σῶμα ξένον στερεὸν κῆται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ δέρματος, καὶ διαρκῶς μένῃ προσ-

κεκολλημένον ἐπ' αὐτοῦ, ἐπέρχεται ἐρεθισμὸς τοπικὸς, ἐπαύξησης σεως, ὅπως ἀποτελεσθῇ φράγμα τι μεταξύ τῶν δύο ἀντιπάλων ὑλῶν.

Β'. ΥΓΙΕΙΝΗ ΕΚΑΣΤΩ.

Περὶ ὕδατος.

Τὸ ὕδωρ εἶνε ἀναπόφευκτον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ στέρησις τούτου ἐπιφέρει δεινὰ ἀποτελέσματα· ξηραίνεται ἡ γλῶσσα καὶ ἡ βλενομεμβράνη τοῦ στόματος, ἐπιγίγνεται καυστικὸς πυρετός, παραφροσύνη φαντασματικὴ. κλ.

Ὑπάρχει πάθος καλούμενον *πολυδιψία*· παιδιὰ ἡλικίας 4 ἕως 5 ἐτῶν κατεχόμενα ἐκ τοῦ πάθους τούτου ἐπιοῦν ἐντὸς 24 ὥρῶν μέχρι 10 ἡμέρας ὕδατος. Νεανίας ἔπιεν ἐν 24 ὥραις 25 ἡμέρας ὕδατος.

Χεῖρ τῆς ὑγείας οὐδεὶς πρέπει νὰ πίνη ὕδωρ χωρὶς νὰ διψῇ καὶ πέραν τοῦ δέοντος· διότι ὁ στόμαχος διαστελλεται, ἀδυνατεῖ, καὶ δὲν ἀπορροφᾷ ταχέως τοῦτο· μένει ἐντὸς τοῦ στομάχου καὶ ἐκ παρχυμικῆς κινήσεως κλυδάζει (κλουκουκάζει), βραδύνει τὴν πέψιν, ἐπιφέρει χαλάρωσιν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων, διάρροϊαν, δυσεντερίαν κλπ. Κατὰ τῆς τοιαύτης παθήσεως τοῦ στομάχου ὠφελοῦσι καὶ θεραπεύουσι τὰ ἀρωματικὰ ποτὰ μετρίως λαμβανόμενα, μικρὸν ποσὸν ῥωμίου, ῥακῆς, κονιάκ, κλπ. θερμὸν κατὰπλασμα ἐπὶ τοῦ στομάχου κλπ. ὁ ἔμετος πολὺ ὠφελεῖ.

Ὁ διψῶν ἐὰν φάγῃ καὶ δὲν πίνη, ὑφίσταται ἐπαύξησησιν τῆς δίψης. — Οἱ πίνοντες κατ' ὀλίγον σθενύνουσι τὴν δίψαν εὐκολώτερον τῶν διὰ μιᾶς πινόντων, οὗτοι καὶ ταχέως οὐροῦσιν.

Ὅταν τις πάσχῃ ἐκ πυρετοῦ, πρέπει νὰ πίνη κατ' ὀλίγον καὶ πολλάκις. Τοῦτο λέγει ὁ Ἀριστοτέλης (πρ. Α. 56) ὅτι ἐν τοῖς πυρετοῖς διδόναι δεῖ τὸ ποτὸν πολλάκις καὶ κατ' ὀλίγον.

Ἡ λεμονάδα διαλύει τὴν δίψαν, καὶ εὐκολύνει τὴν ἐν τῷ στομάχῳ ἀπορρόφησιν τῶν ὑγρῶν.

Ἡ δισανθρακικὴ σόδα καὶ ἐν γένει τὰ ἀλάλα αὐξάνουσι τὴν ἀπορρόφησιν τῶν ἐν τῷ στομάχῳ ὑγρῶν.

Ὁ Πλάτων καὶ πολλοὶ τῶν φιλοσόφων καὶ ἱατροὶ τινες ὠσαύτως ὁ Ἀλκαῖος, ὁ Ἐρατοσθένης, ὁ Εὐριπίδης, ὁ Φιλιστίων ὁ Λοκρὸς, ὁ Ἱπποκράτειος Διωξίππος καὶ ἄλλοι ἐδόξαζον ὅτι

τὰ ὑγρά μεταβαίνουσιν διὰ τοῦ λάρυγγος εἰς τοὺς πνεύμονας, καὶ δὲ τροφαὶ διὰ τοῦ οἰσοφάγου εἰς τὸν στόμαχον.

Ὁ Ὀμηρος ὁμοίως, ὁ πολλοὺς αἰῶνας πρὸ τούτων ὑπάρξας, ἐδόξαζεν ὁρθότερον, ὅτι τὰ ὑγρά καὶ αἱ τροφαὶ πάντα εἰσέρχονται εἰς τὸν στόμαχον διὰ τοῦ οἰσοφάγου.

«φάρυγγος ἐξίσσυτο οἶνος, ζωμοὶ τε ἀνδρόμεοι».

(Ὀμηρ. Ὀδ. 1. 374)

Φάρυγγα ἢ ἀσφάραγον καλεῖ ὁ Ὀμηρος τὸν οἰσοφάγον. βρόγχον τὸν λάρυγγα σύραγγας δὲ ἐκάλουν τοὺς ἐν τῷ πνεύμονι βρόγχους.

Πάντες δὲ οἱ ἄλλοι φιλόσοφοι ἐγνώριζον ὅτι ἡ τραχεῖα ἀρτηρία, ἥτοι ὁ λάρυγξ, ἐχρησίμευε πρὸς τὴν ἀναπνοὴν καὶ ἐπισταμένως ἔλεγον ὅτι ἡ ἐπιγλωττὶς χρησιμεύει πρὸς φραγμὸν τῆς τραχεῖας ἀρτηρίας ἵνα μὴ καταπίπτωσιν ἐν αὐτῇ αἱ τροφαί.

Γ'. ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ.

Μυολογία.

Οἱ μῦς διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις. Εἰς μῦς τῆς ἐκουσίας κινήσεως (τῆς θελήσεως), καὶ εἰς μῦς τῆς ἀκουστικῆς κινήσεως.

Οἱ τῆς θελήσεως ἐν γένει εἰσὶν ἐρυθροὶ, μαλακοὶ, καὶ πυκνοί, οὗτοι καλοῦνται σὰρξ, ἡ κρέας, καὶ συνέχονται πρὸς π' ἄκρα μὲ σώματα σαρκώδη λευκὰ, καλούμενα *τενόντες* (νεῦρα καὶ νῶς) ἢ *ἀπανευρώσεις*· ἐκτείνονται κατὰ μῆκος ἢ κατὰ πλάτος. Τὸν μῦν ἀποτελεῖ κυρίως τὸ τῆς σαρκὸς μέρος, ὅστις εἶνε πλησιέστερος πρὸς τὸ μέρος, τὸ ἀκίνητον πρὸς τὸ κίνητον· ἵνα συνέληχται, πρέπει ἐν μέρος αὐτοῦ νὰ ᾖ προσκεκολλημένον καλῶς ἐπὶ τινος σημείου. Ὁ ὄγκος τοῦ μῦος εἶνε σχεδὸν πάντοτε μεγαλειότερος τοῦ τένοντος ἢ τῆς ἀπανευρώσεως.

Οἱ τῆς ἀκουστικῆς κινήσεως μῦς δικτηροῦσι τὴν ζωὴν· τοιοῦτοι εἰσὶν οἱ τῆς καρδίας, οἱ τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλήνος, οἱ τῆς μήτρας, κλπ. Ἐνίοτε ὑπάρχουσι ἀνθρώποι, οἵτινες ὑποτάσσουσιν εἰς τὴν θέλησιν καὶ τούτους. Ὁ Τάνερ, ὡς καὶ ἄλλοι, νηστεύσας 40 ἡμέρας, εἶχε ὑπὸ τὴν θέλησιν τοῦ τῆς κινήσεως τοῦ στομάχου.

Τὸ σχῆμα τῶν μυῶν εἶνε διάφορον· εἶνε πλατὺ καὶ εὐρύ, κυλινδρικόν, πρισματικόν, ἢ τριγωνικόν, ἢ τετραγωνικόν.

Τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα τοῦ μυὸς διαφέρει κατὰ τὴν ἡλικίαν· ἐρυθρὸν ἀνοικτὸν εἶνε εἰς τὴν μικρὰν ἡλικίαν, βαθύτερον εἰς τὴν ὥριμον ἡλικίαν καὶ υπομέλανεῖς τὴν γερωντικήν. Οἱ μῦς εἰσὶν εὐκαμπτοὶ εἰς τὴν μικρὰν ἡλικίαν· ἰσχυροὶ καὶ συμπαγεῖς εἰς τὴν ὥριμον, καὶ χαλαροὶ καὶ δύσκαμπτοὶ εἰς τὴν γερωντικήν· εἰσὶ μαλακώτεροι εἰς τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς νέους παρὰ εἰς τοὺς ἀνδρας.

Ὁ μῦς ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ἐνώσεως πολλῶν νημάτων ἢ δεσμῶν· τὰ νήματα λέγονται ἴνες.

Ἐκαστος μῦς περιβάλλεται ὑπὸ κυψελώδους ἱστοῦ, ὅστις ἀποτελεῖ θήκην ἢ θηλάκιον· ὡσαύτως περιβάλλεται καὶ πᾶσα δέσμη, καὶ πᾶσα ἴς ἐκ τοῦ κυψελώδους ἱστοῦ.

Ἐκαστος μῦς ἔχει πολλὰ ἀγγεῖα αἵματος· καὶ πολλὰ λυμφτικὰ ἐν τῷ μεταξύ τῶν ἰνῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει ἐφ' ὅλων ἐν γένει τῶν μυῶν ἐπίσης.

Τὰ ἐντὸς τοῦ μυὸς νεῦρα εἰσὶ πολὺ ὀγκώδη. Μετὰ τὸ δέρμα καὶ τὰ ὄργανα τῶν αἰσθήσεων, οἱ μῦς ἔχουσι περισσότερα νεῦρα, καὶ ὁμῶς εἰσὶ μετρίως εὐαίσθητοι.

Περὶ τῆς συνελκτικῆς δυνάμεως τῶν μυῶν ἐντόμων.

Περίεργος καὶ μεγάλῃ δυταναλογία ὑπάρχει εἰς τοὺς κινήσιμους μῦς τῶν ἐντόμων, ὡς πρὸς τοὺς τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅταν τις ἔλκη πράγμα τι, οἱ μῦς συνέλκονται καὶ συσπένονται, γίνονται βραχυτέροι καὶ ἐξογκωδέστεροι. Ἡ συνελκτικὴ αὕτη μετρούμενη διὰ τοῦ δυνανομέτρου, δηλαδή ἐὰν ἀνὴρ ἔλκη (τραβᾷ) μὲ τὰς δύο χεῖρας· καὶ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ ἐλατήριον δυνανομέτρου, δὲν εἶνε περισσότερον κατὰ μέσον ὅρον τῶν 40 ὀκάδων, ἐν ᾧ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἔχει βάρος περὶ τὰς 50 ἢ 60 ὀκάδας· Ἡ δὲ γυνὴ ἔλκη περὶ τὰς 24 ὀκάδας· καὶ ὁ ἵππος ἀναλόγως τοῦ βάρους τοῦ ἔλκει ὀλιγώτερον.

Τὸ ἐντομον ὁμῶς ἢ μηλολόβη (ὁ μπουρπούλας) ἔλκει βάρος 14κις βρύτερον τοῦ σώματός της. Ὁ μύρμηξ ὡσαύτως. Ὁ δὲ ψύλλος ἔλκει 240 φορὰς μεγαλειότερον βάρος.

Ὁ ἀνὴρ ἀνυψοῖ (σηκόνει) βάρος περὶ τὰς 100 ὀκάδας· ἦτοι διπλάσιον περίπου βάρους τοῦ σώματός του. Ὁ μύρμηξ ὁμῶς ἀ-

νυψοῖ ἐπταλάσιον βάρος τοῦ σώματός του. (Ἰδε Φοῖβον περὶ ψύλλου, ἔτος Γ'. σελ. 66).

Ὁ ψύλλος ἔχει ἀνάστημα μέχρι τριῶν χιλιοστομέτρων, καὶ ὁμῶς δύναται νὰ πηδήσῃ ἀπόστασιν ἐνὸς μέτρου.

Ὁ ἀνθρώπος ἔχει ἀνάστημα κατὰ μέσον ὅρον 1,680 χιλιοστούμετρα, ἦτοι εἶνε 560 φορὰς μεγαλειότερον τοῦ ἀναστήματος τοῦ ψύλλου· ἄρα ἔπρεπε νὰ πηδᾷ 560 μέτρα, καὶ ὁμῶς μόλις πηδᾷ 4 μέτρα.

Ἐν γένει ὅσον μικρότερον εἶνε τὸ ἐντομον τόσον οἱ μῦς τοῦ ἔχουσι μεγαλειτέραν δύναμιν, διὰ τοῦτο ὅσον μικρότερα εἰσὶ τὰ ἐντομα, τόσον μεγαλειτέρας καταστροφὰς ἐπιφέρουσιν. Εἰσὶν ἐντομα διατρυπῶντα τὰ μέταλλα· διότι οἱ μῦς τοῦ στόματός των εἰσὶ ἰσχυρότατοι.

Δ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ.

Περὶ καταληψίας.

Ἡ καταληψία εἶνε πάθος συνήθως ἀπύρετον, ἐρχόμενον περιοδικῶς. Συμπτώματα ἔχει τάδε· σιγισμὸν καὶ αἰφνιδίαν στέρξιν τῆς αἰσθήσεως, τῆς ἀντιλήψεως καὶ τῆς θελήσεως. Ἀμα ἀναφανῇ τὸ πάθος, τὰ μέλη τοῦ σώματος μένουσιν ἐν τῇ θέσει, ἐνθα τύχωσι, διατηροῦνται ἀκαμπτα ὅλα ἢ μέρος τούτων· ἡ ἀκαμπτία αὕτη προέρχεται ἐκ τῶν μυῶν· ἡ θέσις, ἣν λαμβάνει τὸ σῶμα, διατηρεῖται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πάθους. Ἐάν τις δώσῃ ἄλλην θέσιν μέλους σώματος, διατηρεῖται ὡσαύτως καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πάθους.

Ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ ἡ λειτουργία ὅλων τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων τῆς ζωῆς διατηρεῖται καλῶς.

Τὸ πάθος τοῦτο ἐπισυμβαίνει εἰς τοὺς νευρικοὺς καὶ μελαγχολικοὺς, ἐπέρχεται ἀτάκτως καὶ ἐξ ἡθικῶν ταρχῶν. Ὁμοιάζει κατὰ τι μὲ τοὺς ὑστερισμούς· διὰ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀναφρίσκεται εἰς τὰς ὑστερικές γυναῖκας, διαρκεῖ ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας. Ἐνίοτε ὁμῶς διήρκεσεν ὥρας καὶ ἡμέρας. Ὁ πάσχων ἐπαυελθὼν εἰς ἐκυτὸν οὐδὲν ἐνθυμεῖται τῆς πρὶν καταστάσεώς του.

Θεραπεία. Γίνεται αὕτη ταχέως διὰ τῆς ἀπολούθου πύσεως. Ἀάθε ὕδατος ἡδυόσμου δρ. 4, ὕδατος κίτρου δρ. 24, σεραπίο.

ἀπλοῦ δρ 4, λαουδάνου σταγμάτα 30, θεικοῦ αἰθέρος στάγ. 30, ἀνάμιζον, καὶ δὲ πιεῖν τὸ ἥμισυ διὰ μιᾶς, ἐν μετὰ 10 λεπτά ὥρας μὴ παύσῃ, πινέτω καὶ τὸ ὑπόλοιπον.

Ἄλλοι μεταχειρίζονται καταιωνίσεις διὰ ψυχροῦ ὕδατος· ἐντριβὰς τονικάς δι' ἀρωμάτων. Εἰσπνοὰς ὑγρᾶς ἀμμωνίας, ὄξους κλπ.

Κατάψυξις ἀνθρώπου.

Ἀναφέρουσιν συγγραφεῖς, ὅτι πολλοὶ ἀποθανόντες ἐκ μεγάλου ψύχους ἀνέζησαν μετὰ πολλὰς ὥρας καὶ τινες μετὰ 5 ἢ 6 ἡμέρας· διὰ τοῦτο πρὶν ἀρχίσῃ ἡ σήψις δὲν πρέπει νὰ ἐνταφιάζονται οἱ ἐκ καταψύξεως νεκροί.

Πρὸς ἐπαναφορὰν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ οὕτω νεκροῦ, ἐν πρώτοις τὸ σῶμα ἐντρίβεται διὰ χιόνος· ἐπὶ 8 ἢ 10 λεπτά τῆς ὥρας, εἴτα τίθεται ἐν πολὺ ψυχρῷ ὕδατι, ἔπειτα ἐν ὀλιγοτέρῳ ψυχρῷ, καὶ οὕτω κατ' ὀλίγον ἐν θερμῷ ἕως φανῶσι σημεῖα ζωῆς, ἔγχυσον ἐν τῷ στόματι πρὸς πόσιν οἶνον θερμὸν ἀρωματικόν, ἢ πόσιν τονικήν. Ἐὰν ὅμως ἡ ἀναπνοὴ εἰσέτι μὴ ἀναφανῇ, προκάλεσον ταύτην τεχνητῶς καθάπερ καὶ ἐν τῇ πνίξει.

Ἐὰν καταψυχθῶσιν οἱ πόδες ἢ αἱ χεῖρες· ποίησον τ' αὐτά· ἦτοι ἀρχισον ἐντριβὰς ἐκ χιόνος καὶ κατ' ὀλίγον πρόσθῃ εἰς θερμότερα. Ὁ ἀνακλιδὼν ἐκ τῆς καταψύξεως δὲ πρέπει ἀμέσως νὰ κοιμηθῇ.

Ε'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ.

Περὶ Βανιλλίας.

Ἡ βανίλλια εἶνε φυτὸν θαμνώδες παράσιτον, προσκολλόμενον ἥτοι περιελισσόμενον εἰς τὸν κορμὸν δένδρου. Φύεται εἰς τὰ θερμά κλίματα τῆς Αμερικῆς. Οἱ καρποὶ αὐτῆς εἰσὶν ἐπιμήκεις καὶ στενοὶ κυλινδρικοί, χρώματος καστανώδους, γεμάτοι ἐντὸς ὑπὸ πολλοῦ πολλοῦ εὐώδους, ἔχοντος πλῆθος μικρῶν κόκκων σπόρων. Ἡ ὕλη αὕτη εἶνε χρήσιμος εἰς τὴν θεραπευτικὴν, καὶ εἰς τὴν μυρεψικήν.

Διὰ τῆς ὕλης ταύτης γίνεται τὸ βάμμα τῆς βανίλλιας, χρήσιμον εἰς τὴν θεραπευτικὴν. Εἶνε ἐκ τῶν ἰσχυροτάτων τονικῶν

τῶν νεύρων, τονίζει καὶ αὐξάνει τὴν ζωικὴν δυνάμιν, ἦτοι τὸ σθένος· εἶνε ἐξάριστον ἀντισπασμωδικόν.

Περὶ Βένου.

Εἶνε καρπὸς τοῦ δένδρου τοῦ καλουμένου Μορίγγου ἐλαιοφόρου, φουμένου εἰς τὰς Ἰνδίας. Ὁ καρπὸς οὗτος ὁμοιάζει πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν λεπτοκάρυα· ἐντὸς αὐτοῦ εὐρίσκεται πυρὴν, ὅστις διὰ τῆς συνθλίψεως παρέχει ἔλαιον παχὺ, διαφανές, ἄοσμον, τὸ ὁποῖον πινόμενον ἐνεργεῖ ὡς καθάρσιον. Εἶνε ἀχρηστον εἰς τὴν ἰατρικὴν, χρησιμεύει ὅμως εἰς τὴν μυρεψικὴν· ἔχει τὴν ιδιότητα τοῦ νὰ μὴ ταγγίζει διατηρούμενον πολὺν καιρὸν· δι' αὐτοῦ ἐξάγονται τὰ πολὺ πτητικὰ ἀρωματικά ἔλαια, ὡς ἐστὶ τὸ τῆς ἰάσσης, κλπ. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἔλαιον τῶν λεπτοκαρύων δυσχερῶς ταγγίζει· διὰ τοῦτο ἐν τῇ μυρεψικῇ ἀντικαθίσταται τὸ βενέλαιον διὰ τοῦ λεπτοκαρυελαίου.

ΣΓ'. Ἐπήρεια τῆς Σελήνης ἐπὶ τῆς γῆς

διὰ τοῦ φωτός τῆς.

Ἐκ τῶν προρρήθεντων ἔπεται ὅτι κατὰ τὴν πανσέληνον ὑπάρχει μεῖζων ἐξάτμισις τῶν ὑγρῶν, ἐπομένως καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα ἔχει πλεόντας ἀτμούς. Κατὰ δὲ τὴν νομηνίαν ἡ ἐξάτμισις εἶνε μικρὰ καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα ξηρά.

Ἡ τοιαύτη ιδιότης τοῦ σεληνιακοῦ φωτός πρὸς ἐξάτμισιν ἐπιφέρει καὶ ἄλλο ἀποτέλεσμα· ἐπαυξάνει τὴν ἐξάτμισιν τοῦ ὕδατος καὶ καταψύχει συνάμα καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, διότι τὸ ὕδωρ πρὸς ἐξάτμισιν ἀπορρῶφει 100⁰ λαμβάνοντος θερμογόνου, ὁπερ ἀφαιρεῖται ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ἥτις ἐκ τούτου καταψύχεται. Εἰς τὴν τοιαύτην κατάψυξιν συντελεῖ καὶ τὸ αἶθριον τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τὸ νήνεμον αὐτῆς, διότι διὰ τούτων γίνεται μεῖζων ἡ ἐκπομπὴ τοῦ ἀκτινοβολίου θερμογόνου. Ὅθεν ὅταν ταῦτα ὁμοῦ ἐπισυμβῶσιν, ἐπιγίγνεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς σημαντικὴ κατάψυξις.

Ἐκ τῆς καταψύξεως ταύτης καταψύχονται καὶ τὰ κατώτατα στρώματα τῆς ἀτμοσφαίρας, τὰ προσεγγίζοντα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, τὰ ὁποῖα ἔμπλεα ὄντα ἀτμῶν ἐκ τῶν ἄρτι ἐξά-

τμισθέντων, κατακηρύττουν τούτους ὑπὸ ψεκᾶδα, οὔτινες ἐκποτιθέμενοι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἀποτελοῦσι τὴν δρόσον· καὶ ἐὰν ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ᾖ πολὺ κατάψυχος, καταψύχει καὶ τὴν δρόσον καὶ ἀποτελεῖ τὴν παχύνην, ἥτις βλάπτει τὰ φυτά.

Διὰ ταῦτα οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν τὴν πανσέληνον δρόσον καὶ ἔλεγον ἀλληγορικῶς κατὰ τὸν Ἀλκμήνα, ὅτι ἡ δρόσος εἶνε θυγάτηρ τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Διὸς, ἥτοι τοῦ ἀέρος· διότι ὑπὸ τὸν Δία παρίστανον τὸν ἀέρα (Πλουτ. αἰτ. φ. κδ.).

Διὰ ταῦτα ἔλεγον κατὰ τὰς πανσελήνους ἡκιστα ταῖς ἰχθυοσκοπίας ἐπιτυχάνουσιν. Ἡ δρόσος καταργεῖ τὰς ὀσμὰς, καὶ περιστέλλει τὰ ἔγνη τῶν ζώων, ὥστε δυστίθευτα τὰ μέρη ποιεῖ· τὸ γὰρ ψυχρὸν αἰετὰς ὀσμὰς περιστέλλει. Διὰ τοῦτο ἐλατρεῖτο ἡ Σελήνη ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀρτεμις ὡς θεὰ τοῦ κυνηγίου.

Ἀλλοι λοιοῖον ἐκ τῶν ῥηθέντων γίνεται ὅτι ἡ πανσέληνος εἶνε πάντοτε καὶ ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ, ἡ δὲ νέα σελήνη ξηρὰ καὶ θερμή. Διὰ ταῦτα τὸ θέρος, ὅτε ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς διαθερμαίνεται μετὰ γὰρ ἐκ τοῦ ἡλίου, καὶ ὑπάρχει αἰθρία, καὶ γίνεται μείζων ἡ ἐκπομπὴ τοῦ ἀκτινοβόλου θερμογόνου, ἡ πανσέληνος εἶνε ψυχρότατη καὶ ἐπικίνδυνος τῇ υγιείᾳ τῶν τε φυτῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων. Τὸν δὲ χειμῶνα εἶναι θερμὸν διότι τότε τὸ ἀκτινοβόλον θερμογόνον διὰ τὸ νεφελοῦδες οὐ πολὺ ἐνεργεῖ, καὶ οὐ πολὺ καταψύχει διὰ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ σεληνικοῦ φωτός.

Ἡ δὲ νομηνία τὸ μὲν θέρος θερμὸν, τὸν δὲ χειμῶνα ψυχρὸν ὡς Πλίνιος λέγει. βιβλ. 18.

Διὰ ταῦτα τὸν χειμῶνα ὑπὸ τὸ φῶς πανσελήνου τήκονται περισσότερο οἱ παγετοὶ καὶ ἡ χιών.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Μυρεψικά.

Κατασκευὴ ὀξους ἀρωματικοῦ πρὸς κομμωτικὴν χρῆσιν.

Τρεῖς τρόποι εἰσὶ πρὸς τὴν τοιχύτην κατασκευὴν· ὁ μὲν εἰς γίνεται δι' ἀποσταλλάξεως τοῦ ὀξους μετὰ ἀρωμάτων, ὁ δὲ ἄλλος εἶνε διὰ ἐμβροχῆς ἀρωμάτων ἐντὸς τοῦ ὀξους· καὶ ὁ τρίτος εἶνε τὸ διαλύειν ἐν οἶνοπνεύματι ἑλαῖον ἀρωματικὸν καὶ ἐνώνειν τοῦτο μετὰ

τοῦ ὀξους. Ὁ τρόπος οὗτος εἶνε ὁ προχειρότερος, καὶ δύναται ἐκτελεσθῆναι εὐκόλως παρ' ἐκάστου, ἢ παρ' ἐκάστης κυρίας.

Τὸ ὄξος πρέπει νὰ ᾖ λευκὸν καὶ καθαρὸν.

Τὸ μᾶλλον προχειρότερον καὶ εὐκολώτερον καὶ ὠφελιμώτερον εἶνε τὸ ἀκόλουθον, ὅπερ πᾶσα οἰκοδόσποινα δύναται μόνῃ κατασκευᾶσαι. Ὀνομάζεται τὸ ὄξος τοῦτο παρὰ τῶν μυρεψῶν **Παρθενικὸν ὄξος**.

Λάβε οἶνοπνεύματος δυνατοῦ (σπίρτου τοῦ καμινέτου) δρ. 50, Βενζόνης (μοσχολιδάνου) δράμια 15, τρίψον εἰς κόνιν καὶ πρόσθε εἰς τὸ οἶνοπνεῦμα, καὶ ἀνακάτωνον, ἄφες τὸ ἀγγεῖον εἰς ἀνήλιον μέρος ἐπὶ 6 ἡμέρας καὶ ἀνακίνει τὸ ὑγρὸν καθ' ἐκάστην. Μετὰ ταῦτα στράγγισον, καὶ φύλαξον τὸ ὑγρὸν ἐντὸς φιάλης καλῶς πωματισμένης.

Ἐπὶ δὲ τῆς ὕλης τῆς μεινίστης εἰς τὴν φιάλην πρόσθε ὄξος (ξεῖδι) λευκὸν καθαρὸν δρ. 200 καὶ ἄφες καὶ τοῦτο ἐπὶ 6 ἡμέρας εἰς ἀνήλιον μέρος ἀνακινῶν καθ' ἐκάστην. Μετὰ ταῦτα στράγγισον καὶ λάβε τὸ ὄξος ἐν ἄλλῃ φιάλῃ· τοῦτο ἔνωσον μετὰ τοῦ προηγουμένου οἶνοπνεύματος, καὶ ἀνακάτωσον. Μετὰ μίαν ἡμέραν στράγγισον πάλιν ὅλον τὸ ὑγρὸν διὰ χάρτου πορώδους, καὶ φύλαξον ἐν φιάλῃ καλῶς πωματισμένη.

Τὸ ἀρωματικὸν τοῦτο ὄξος ὠφελεῖ μετὰ γὰρ ὡς δροπιστικὸν τοῦ δέρματος. Ἐξαιλεῖ τὰ μικρὰ ἐξανθήματα τοῦ προσώπου, τὰ ὅποια συνήθως γίνονται ἐν καιρῷ καυσάνων· ποιεῖ τὸ δέρμα λεῖον καὶ εὐχρουν καὶ ἐξαιλεῖ τὰς ἐπὶ τοῦ προσώπου κηλίδας.

Πρὸς χρῆσιν λάβε ὀλίγον καθαρὸν ὕδωρ καὶ πρόσθε ἐν αὐτῷ στάγματα ἐκ τοῦ ἀρωματικοῦ τούτου ὀξους καὶ ἐπάλειψον.

Ἀρωματικὸν ὄξος τῶν Σουλτανῶν.

Γίνεται ὡς τὸ προηγουμένον τῇ διαφορᾷ τοῦ ὅτι ἀντὶ τῆς Βενζόνης τίθεται βάλαμνον Περουδιανόν.

Οὕτω γίνεται καὶ τὸ βαλσαμικὸν καλούμενον, διὰ τὸ ὅποσον ἀντὶ βενζόνης τίθεται βάλαμνον τῆς Μείκκας· ὡσαύτως γίνεται καὶ τὸ διὰ τοῦ στόμακος ἀρωματικὸν ὄξος.

ΠΑΝΤΟΙΑ

Ἐνέργεια τοῦ ἡλίου ἐπὶ τῆς βλαστήσεως.

Πᾶν φυτὸν διὰ νὰ βλαστήσῃ καὶ ὀριμάσῃ ἔχει ἀνάγκην διαρκούς καὶ τακτικῆς ὀρισμένης ποσότητος ἡλιακῆς θερμότητος,

π. χ. ὁ σίτος, ἀφ' ἧς σπαρεῖ μέχρι ὠριμάνσεως, ἀπαιτεῖται 1,000 ὥρων θερμότητος τοῦ Ἡλίου ὑπὸ αἴθριον οὐρανόν. Ἐάν ὁ σίτος σπαρῇ εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον ἢ ἐν Σινεγάλῃ, ἔνθα ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ δὲν διαφέρουσι πολὺ τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, θέλει ὠριμάσει εἰς τρεῖς σχεδὸν μῆνας, ἥτοι εἰς 90 ἡμέρας.

Ἐάν σπαρῇ ἡ αὐτὴ ποιότητος τοῦ σίτου ἐν Πετρούπολει, ἔνθα ὁ ἥλιος μένει ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος 18 ὥρας κατὰ τὸ θέρος, θέλει ὠριμάσει εἰς 55 ἡμέρας, ἥτοι ἐντὸς δύο σχεδὸν μηνῶν διότι 55 ἡμέραι ἐπὶ 18 ὥρας ἐκάστη παρέχει περίπου τὸ ποσὸν 1,000 ὥρων.

Ἐν Πετρούπολει τὸ θέρος εἶναι ἐπὶ τινα καιρὸν, καθ' ὃν διαρκοῦσιν αἱ μεγάλαι ἡμέραι, λίαν θερμὴν καὶ πολὺ θερμότερον παρ' ὅσον εἶναι ἐν Σινεγάλῃ.

Ἐν γένει ὅταν προβαίνομεν ἀπὸ τὸν ἰσημερινὸν πρὸς τοὺς πόλους, τόσον ταχυτέραν γίνεται ἡ βλάστησις.

Ἐν Σινεγάλῃ, ἥτις κεῖται ἐπὶ τοῦ τροπικοῦ, πάντοτε ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ εἰσι περίπου ἐκεῖ ἀνά 12 ὥρας, ὁ σίτος ὠριμάζει εἰς 3 μῆνας.

Τὸ αἷτιον τοῦ φαινομένου τούτου εἶναι, διότι ὁ σίτος διὰ τὴν ὠρίμασιν ἔχει ἀνάγκην ν' ἀποκτήσῃ ποσὸν 1000 ὥρων ἡλιακῆς θερμότητος ἐν Πετρούπολει κατὰ τὰς ἄλλας ἡμέρας, ἡ νύξ οὐτὰ μικροτάτῃ οὐδόλως περιέχει δροσερότητα, διότι ἡ πολὺ θερμανθεῖσα ἐπιφάνεια τῆς γῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκκαλοῦται νὰ ᾔηθε θερμὴ καὶ τὴν νύκτα, ὥστε ἀδικοῦτως παρέχει ἡλιακὴν θερμότητα εἰς τὸν σίτον, ἐν ᾧ ἐν Σινεγάλῃ, ἀφ' οὗ ἡ νύξ εἶναι μεγάλη ὥση καὶ ἡ ἡμέρα, ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς δροσίζεται τὴν νύκτα, ἡ θερμότης ἐξ ἧς μετριάζεται τὴν ἡμέραν.

Κατὰ γενικὸν κανόνα πᾶν φυτὸν αὖξεται τόσον ταχυτέρον, ὅταν περισσότερον καιρὸν ἀπολαμβάνει τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἀπὸ τῆς πρωῒς μέχρι τῆς ἑσπέρας.

Διὰ τοῦτο εἰς τόπους, ἔνθα ἡ ἀτμοσφαῖρα συμβαίνει νὰ ᾔηθε νεφελώδης τὸ θέρος, καὶ ἡ ἡλιακὴ θερμότης δὲν προσβάλλει διαρκῶς τὰ φυτὰ, ἡ ἀνάπτυξις καὶ ὠρίμανσις βραδύνει ἀναλόγως τῆς διαρκείας τῶν νεφῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν Πετρούπολει ἐνίοτε ἡ ὠρίμανσις δὲν γίνεται ταχεῖς, ὅταν τύχῃ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο νὰ ᾔηθε ὁ οὐρανὸς νεφελώδης ἢ βροχερός.

Ἐν Χαλμῳ, ἔνθα ἡ μέση θερμοκρασία εἶναι 6⁰, ὁ σίτος διαρκεῖ ἀπὸ σπορᾶς μέχρις ὠριμάνσεως 133 ἡμέρας· ἐνταῦθα δ' ἥλιος κατὰ

τὸ θέρος μένει ἐν τῷ ὀρίζοντι 18 ὥρας. Τὸ αἷτιον τῆς βραδείας ταύτης ὠριμάνσεως εἶναι, διότι τὸ θέρος ἐκεῖ εἶναι νεφελώδες καὶ οὐ πολὺ θερμαίνεται ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς.

Ἐν Βοδὸ ὁμοίως, ὅπερ κεῖται βορειότερα τῆς Χαλμῳ, ὁ σίτος διαρκεῖ 121 ἡμέρας, ἔνθα ὁ ἥλιος μένει ἐν τῷ ὀρίζοντι 20 ὥρας.

Ἐν Στράνδ, ὅπερ κεῖται ἔτι μᾶλλον βορειότερα, ὠριμάζει εἰς 115 ἡμέρας, ἔνθα ὁ ἥλιος μένει ἐν τῷ ὀρίζοντι 22 ὥρας.

Ἐν Σκιδότσεν κείμενον ἐπὶ τῆς 60⁰ μοίρας, ἔνθα ἡ μέση θερμοκρασία εἶναι 2⁰ $\frac{1}{2}$ βαθμοὺς ὑπὲρ τὸ μηδέν, ὁ σίτος ὠριμάζει εἰς 111 ἡμέρας, ἡ δὲ θερμότης φθάνει 10⁰ ἕως 13⁰.

Ἐάν τις ὑπολογίσῃ τὰς μεγάλας ταύτας διαρκείας τῆς ἡμέρας ὡς πρὸς τὰς ἡμέρας τῶν θερμῶν κλιμάτων, εὐρίσκει ὅτι πανταχοῦ ὑπάρχει τὸ αὐτὸ ποσὸν τῆς ἡλιακῆς θερμότητος πρὸς βλάστησιν μὲ τὴν διαφοράν ὅτι ἄλλοῦ γίνεται ἄθρονον, ἄλλοῦ ὀλιγώτερον. Ὅσον ἄθροώτερον εἶναι τὸ ποσὸν τῆς ἡλιακῆς θερμότητος τόσον ταχυτέρα ἡ βλάστησις γίνεται.

Τοῦτο ἐννοεῖται γίνεται δι' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ εἶδος φυτοῦ διότι κατὰ τὸ εἶδος ἐκάστου φυτοῦ ἀπαιτεῖται καὶ ποσότης ἰδίᾳ εἰλεακῆς θερμότητος.

Ἐπαρκητήρη δὲ ὅτι ὁ σίτος ἢ ἡ κριθή, ἡ ταχέως ὠριμάζουσα εἰς ψυχρὸν κλίμα, ἔαν σπαρῇ εἰς κλίμα θερμότερον διατηρεῖ τὴν ταχύτητα τῆς ὠριμάνσεώς της, καὶ ἀποβάλλει ταύτην μετὰ παρέλευσιν τριῶν σπορῶν. Τὸ ὅμοιον συμβαίνει· ἔαν σπόροι ληφθῶσιν ἐκ μεσημβρίας καὶ σπαρῶσιν εἰς ψυχρότατα κλίματα, βραδύνουσι πρὸς ὠρίμανσιν ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς σποράς, καὶ κατόπιν ἐκκλιματίζονται.

Τὸ ηλεκτρικὸν φῶς θεωρεῖται ἐξαιρετικῶς ὅτι ἐάν, ἐν ἐλλείψει ἡλιακοῦ φωτός, φωτίσῃ τὰ φυτὰ, ἐπιταχύνει τὴν ὠρίμανσιν. Γίνονται πρὸς τοῦτο πειράματα, καὶ ἂν ἀποδειχθῇ βέβαιον, τότε πολλὰ φυτὰ κηπουρικῆς καὶ ἀνθῶνων θέλουσι κατασταθῇ ἀεὶ-ὀαλλῇ καὶ πρόσφορα ὠφελειῶν.

Διὰ τοὺς σιδηροδρόμους ὅλης τῆς οἰκουμένης δαπανῶνται διαπήγματα (traverses) ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ σιδηροδρομικαὶ ῥάβδοι 40 ἑκατομμύρια διαπήγματων. Ἐν δένδρον παρέχει ἕως 10 διαπήγματα. Πρὸς παροχὴν λοιπὸν διαπήγματων δι' ὅλους τοὺς σιδηροδρόμους τῆς οἰκουμένης, καθ' ἑκάστην ἡμέραν καταπτόνται 400,000 δένδρων. Ὁ μέγας οὗτος ἀριθμὸς τῶν καθ' ἑκά-

στην κοπτομένων δένδρων διὰ τούς σιδηροδρόμους δὲν ἀναπληροῦνται ἐντελῶς διὰ βλαστήσεως νέων δένδρων. Ὅθεν ὁδημέραι τὰ δάση ἀραιοῦνται. Εἰς τὴν τοιαύτην στέρτησιν τῶν δένδρων ἀποδίδονται αἱ ἐπισυμβαίνουσαι ἔκτακτοι ἀτμοσφαιρικαὶ μεταβολαὶ πρὸς κατακλυσμὸν καὶ ἄλλας καταστροφάς, αἵτινες ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας γίνονται συχνότεραι. Διὰ τοῦτο λόγος ἤδη γίνεται πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν ξυλίνων διαπηγμάτων διὰ σιδηρῶν ῥάβδων, ὧν χρῆσις ἐγένετο ἤδη εἰς τινὰς σιδηροδρόμους τῆς Γερμανίας· ἐβεβαιώθη δὲ ὅτι ἡ τοιαύτη ἀντικατάστασις ὑπάρχει διὰ πολλοὺς λόγους συμφερωτέρη.

Κατὰ στατιστικὴν τῆς ἱατρικῆς ἐφημερίδος δ «Πρακτικὸς». Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὑπάρχουσιν ἐφ' ὅλης τῆς οἰκουμένης ἱατροὶ 193 χιλιάδες· ἐκ τούτων 11,200 ἐνασχολοῦνται εἰς ἱατρικὰς μελέτας, μὴ τὸν ἱατρὸν ἐπαγγελλόμενοι.

Κατὰ δὲ τὰ διάφορα κράτη ὑπάρχουσιν ἱατροί· ἐν ταῖς Ἡνωμέναις πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς 63,000. Ἐν Γαλλίᾳ 26,000. Ἐν Γερμανίᾳ καὶ Αὐστροίᾳ 32,000. Ἐν Αὐστροίᾳ καὶ ἐν ταῖς ἀποικίαις αὐτῆς 35,000. Ἐν Ἰταλίᾳ 10,000. Ἐν Ἰσπανίᾳ 1,000.

Θεραπεία πρόχειρος τῆς ὀδονταλγίας.

Λάβε μικρὸν τεμάχιον καφουράς, τὸ ὁποῖον περιβάλυφον διὰ τεμαχίου βάμβακος, καὶ θές τοῦτο ἐντὸς τοῦ στομίου τοῦ ὠτὸς τοῦ μέρους τοῦ πονοῦντος ὀδόντος, καὶ ἄφες ἐπὶ τινὰ ὥραν. Βεβαιοῦσιν ὅτι συνήθως θεραπεύεται ὁ πόνος ἢ τοῦλάχιστον παύνεται. Πειρατέον.

Νεωτέρα χρῆσις τοῦ βρωμιούχου ποτασίου.

Ἦδη κατὰ τὰς ἀκαδημαϊκὰς συζητήσεις ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ βρωμιούχον ποτάσιον ὑπὸ δόσιν δραμίου ἡμίσεως μέχρις ἐνὸς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ λαμβανόμενον θεραπεύει τὸν διαβήτη ν.

Ταυτοχρόνως ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ συνεχὴς χρῆσις αὐτοῦ γιγνομένη ἰδίως εἰς τὴν μικρὰν ἡλικίαν μέχρι τοῦ 15 ἔτους, καὶ εἰς τοὺς γέροντας ἐξασθενεῖ καὶ καταβάλλει τὰς διανοητικὰς δυνάμεις.

Νέον φάρμακον κατὰ τοῦ διφθερίτου.

Ἐν Γερμανίᾳ θεωρεῖται ὡς τὸ εἰδικώτερον φάρμακον τὸ ἔλκιον τῆς τερεβινθίνης καθαρὸν· τὰ παιδία λαμβάνουσι πρῶτ' καὶ ἐσπέρης ἀνὰ ἓν μικρὸν κοχλιάριον, οἱ δὲ νεανία ἀνὰ ἓν τῆς σουπας. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἀπὸ τῆς χρήσεως ἀναφαίνεται ἐπὶ τοῦ πύλινου μέρους ζωηρὰ ἐρυθρότης· πειρατέον.

Πρόχειρος τρόπος τοῦ ποιεῖν ὑαλιστερὰ τὰ ἐπιπλα τῆς οἰκίας.

Λάβε 3 μέρη κιτρίνου καθαροῦ κηροῦ καὶ θές ἐντὸς ἀγγείου πηλίνου. Θέρμανον ἐλαφρῶς ἐπὶ πυρὸς ἕως οὗ ταχῆ ὁ κηρός· Ἐκβαλον ἐκ τοῦ πυρὸς, καὶ ἐπίχυσον κατ' ὀλίγον ἐν μέρος ἐλαίου τερεβινθίνης, (λάδι τῆς τρεμουσίνας ἢ νέφτι) καὶ ἀνακάτωσον διαρκῶς ἕως οὗ γείνη μίγμα μετὰ τοῦ κηροῦ. Ἀφ' οὗ ψυχρανθῇ πλάσσον εἰς τεμάχια καὶ φύλαζον ἐντὸς πηλίνου ἀγγείου.

Τὸ προκείμενον ἐπιπλον καθάρισον καλῶς ἐκ κανιοροῦ, καὶ διὰ σπόγγου πλύνε τὴν ἐπιφάνειαν, τὴν ὁποίαν, ἀφ' οὗ στεγνώσης ἐπάλειψον ἐκ τοῦ ῥηθέντος ἐγκαυστικοῦ (οὕτως καλεῖται τὸ ῥηθὲν μίγμα) δι' ὑφάσματος ὅλην τὴν προκειμένην ἐπιφάνειαν. Ἐπειτα λάβε μάλλινον ὑφασμα καὶ τρίψε καλῶς ταύτην, ἕως οὗ λάμψῃ ὡς βερνικωμένη.

Ἑλμις ἐξελθοῦσα ἐκ τοῦ ἥπατος.

Στρατηγὸς τις, Γάλλος καλούμενος, υπέφερεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὑπὸ χρονικοῦ ἥπατίτου. Ἐπὶ τέλους μίαν τῶν ἡμερῶν ἠθύνθη, ὀδυρομένης πόνους ἐπὶ τῆς ἥπατικῆς χώρας, ἐκυριεύθη ὑπὸ πυρετοῦ, καὶ ἔμεινε κλινήρης· οἱ ἱατροὶ ἐδιέγνωσαν ὅτι ἐπὶ τοῦ ἥπατος ὑπῆρχεν ἀπόστημα τι πυώδες, καὶ ἀπεφάσισαν ν' ἀνοίξωσι τοῦτο διὰ τῆς προσηκούσης μεθόδου. Ὅθεν ἐπέθεσαν καυστικὴν πότασσαν· ἀφοῦ ἔπεσεν ἡ ἐκ τῆς καύσεως ἐσχάρα, ἐπῆλθε ῥεῦσις πύου, διότι τὸ ἀπόστημα ἠνεφύθη, καὶ πάντες οἱ ἱατροὶ ἐγνώρισαν ὅτι τοῦτο ὑπῆρχεν ἐντὸς τοῦ παρεγγύματος τοῦ ἥπατος. Ἡ πληγὴ ἐπεριποιήθη διὰ τοῦ βελσάμου τοῦ Ἀρκεος, ὃ δὲ ἀσθενὴς ἠλαφρώθη ἐκ τῶν πόνων. Ἀλλὰ κατὰ τὴν πέμπτην ἡμέραν αἰφνης ἀνεγεννήθησαν νέοι πόνοι, πρὸς κατεύνασιν τῶν ὁποίων προσετέθησαν εἰς τὴν ἀλοιφὴν καὶ τινὰ στάγματα λαουδάνου. Τὴν ἐπαύριον ἀλλάζοντες τὴν πληγὴν, ἐξεπλάγησαν ἅπαντες εὐρόντες ἐπ' αὐτῆς ἑλμινθα τὸ μῆκος τεσσάρων δακτύλων μέτρου.

Ἡ πληγὴ καθαρισθεῖσα καὶ ἐξετασθεῖσα μετ' ἀκριβοῦς, οὐδεμίαν συγκοινωνίαν εὐρέθη ὅτι εἶχε μὲ τὸ ἐσωτερικόν, ὥστε ἡ ἑλμινς ὑπῆρξεν ἐκεῖ διελθοῦσα ἐκ τῶν ἐντέρων εἰς τὴν χοληδόχον κύστιν, καὶ ἐκ ταύτης εἰς τὸ παρέγχυμα τοῦ ἥπατος. Μετὰ ταῦτα δ' ἀσθενὴς ἰάθη ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν.

Ἰατρός τις ἐν Γαλλίᾳ προσεκλήθη εἰς χωρίον ὅπως ἐπισκεφθῇ νεάνιδας οἰκίας προσβληθείσας ὑπὸ νευραλγίας. Μετὰ τὴν χρῆσιν θεραπειᾶς τινὸς οἱ πόνοι κατηνύσθησαν, ἀφ' οὗ ἐκ τῆς ῥινὸς ἔρυσαν ὑγρὰ. Ὁ ἰατρός ἐξετάσας ταῦτα μικροσκοπικῶς εὗρεν εἶδος κολεοπτέρων· διερευνήσας τὴν ἀρχὴν τοῦ πάθους, ἔμαθεν ὅτι αἱ νεάνιδες αὗται εἶχον ὁσφρανθῇ ἄνθη, ἅπερ συνέλλεζον ἐκ τῆς ἐξοχῆς. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι τὰ μικροζωάκια ταῦτα ἐνυπῆρχον ἐντὸς τῶν ἀνθέων, καὶ διὰ τῆς ὁσφρήσεως εἰσέδυσαν ἐντὸς τῆς κοιλότητος τῆς ῥινὸς καὶ ἐπέφερον τὴν νευραλγίαν.

Κατὰ τὰς ἐρεύνας χυμικοῦ τὰ ἄλγεα ἐμπεριέχουσι κατὰ μέσον ὅρον 14 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ὕδωρ. Ὅταν δ' ἄνθρωπος ἦναι ξηρὸς, ἐμπεριέχουσιν ὀλιγώτερον, καὶ τ' ἀντίθετον, ὅταν ἔχῃ ὑγρασίαν.

Κατάλογος τῶν προχειροτέρων ὑλῶν πρὸς παρεμπόδιον τῆς σήψεως καὶ πρὸς προφύλαξιν ἐκ τῶν μiasμάτων.

Δισιοδοῦχος ὑδράργυρος. Ἀρκεῖ τούτου 1|400,000 γραμ., διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν σήψιν ἐπὶ μιᾷ λίτρᾳ ζωμοῦ κρέατος. Διχλωριοῦχος ὑδράργυρος. Ἀζωτικὸς ἄργυρος (νιτρικὸς ἄργυρος). Χρωμικὸν δξύ. Ἰώδιον. Χλώριον. Ὑδροκυανικὸν δξύ. Βρώμιον. Χλωροφόρμιον. Θεικὸς χαλκός. Σαλικυλικὸν δξύ. Βενζοϊκὸν δξύ. Χρωμικὴ πότασσα. Χλωριοῦχος μόλυβδος. Ὅρουτὰ δξέα. Αἰθέρ τῶν πικραμυγδάλων. Φενικὸν δξύ. Ὑπερμαγγανικὴ πότασσα. Ἀνιλίνη. Στυπτηρία. Ταννίνη. Ἀρσενικῶδες δξύ. Βορικὸν δξύ. Χλωράλη ὑδράτη. Σαλικυλάτον σόδα. Θεικὸς σίδηρος. Βόραξ (βορική σόδα). Ἰωδοῦχος ποτάσσιον. Πρωσσικὴ πότασσα. Γλυκερίνη. Οὖρεον. Ὑποθεικὴ σόδα. Χλωριοῦχος σόδα (ἕλας κοινόν), καὶ τινὰ ἄλλα δυσεύρετα φάρμακα.

Τὸ ἕλαιον τερεινθίνης, λεβάντας, γλυκανίσου, λεμονίου, καμφοράς κλπ. δὲν ἐμποδίζουν τὴν σήψιν, εἰσὶν ὅμως ἀντιμιασματικά. Ἡ μεγάλη θερμότης (100°) καὶ τὸ μέγα ψῦχος ὑπὸ τὸ 0 ἐμποδίζουν τὴν σήψιν καὶ φονεύουσι τὰ μικροζωάκια.